

**Türkmenistanyň Adalat ministrliği tarapyndan 2016-njy ýylyň 26-njy
ýanwarynda 951 san bilen döwlet belligine alyndy**

**Türkmenistanyň Zähmet we ilaty
durmuş taýdan goramak ministrliğiniň
2016- njy ýylyň “6” ýanwar 2-Ö belgili
buýrugy bilen tassyklandy**

“Ylalaşyldy”

Aşgabat şäheriniň häkimligi
_____ **M.Abilow**

2015-nji ýylyň “30” dekabr

“Ylalaşyldy”

Ahal welaýatynyň häkimligi
_____ **A.Ýazmyradow**

2015-nji ýylyň “30” dekabr

“Ylalaşyldy”

Balkan welaýatynyň häkimligi
_____ **D.Durdyýew**

2016-njy ýylyň “4” ýanwar

“Ylalaşyldy”

Daşoguz welaýatynyň häkimligi
_____ **O.Gurbannazarow**

2016-njy ýylyň “4” ýanwar

“Ylalaşyldy”

Lebap welaýatynyň häkimligi
_____ **M.Joraýew**

2015-nji ýylyň “31” dekabr

“Ylalaşyldy”

Mary welaýatynyň häkimligi
_____ **B.Annagurbanow**

2016-njy ýylyň “4” ýanwar

**Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda
deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere
paýy bellemegiň tertibi hakynda
Düzgünnama**

1.Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere paýy bellemegiň tertibi hakynda Düzgünnama (mundan beýläk – Düzgünnama) “Ilaty iş bilen üpjün etmek hakynda” Türkmenistanyň Kanunynda, Türkmenistanyň Ilaty

durmuş taýdan goramak hakynda kodeksine, şeýle hem Türkmenistanyň Prezidentiniň 2015-nji ýylyň 1-nji maýynda çykaran 14226-njy karary bilen tassyklanan “Türkmenistanda iş üpjünçilik ulgamyny kämilleşdirmegiň hem-de täze iş orunlaryny döretmegiň 2015-2020-nji ýyllar üçin maksatnamasyna” laýyklykda işlenip taýýarlandy hem-de durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary (mundan beýläk - durmuş goraglylygyna mätäç raýatlar) zähmet şertlerini göz önünde tutmak bilen, işe ýerleşdirmek üçin iş berijilere paýy bellemegiň tertibini we şertlerini kesgitleýär.

I. Umumy düzgünler

2.Paý – bu durmuş goraglylygyna mätäç raýatlary zähmet şertlerini göz önünde tutmak bilen işe ýerleşdirmek üçin, iş berijilere olaryň sanaw boýunça işgärleriniň sanynyň göterimlerinde belleniýän we şol iş berijini şeýle raýatlary işe kabul edilmegine borçly edýän iş orunlarynyň iň az sanydyr.

Paý welaýatyň, welaýat hukukly şäheriň çäginde ýerleşýän, guramaçylyk-hukuk we eýeçiligiň görnüşine garamazdan kärhanalara, guramalara, edaralara belleniýär. Harby we olara deňleşdirilen, içeri işler we hukuk goraýjy edaralary muňa girmeýär.

3.Paýa laýyklykda işe ýerleşdirilmäge, girdeji çeşmesi bolmadyk (döwlet kömek puly hem-de Türkmenistan boýunça bellenen iň pes aýlyk zähmet hakyndan geçmeýän maşgalanyň umumy girdejisi muňa girmeýär) durmuş goraglylygyna mätäç raýatlaryň şu aşakdaky toparlary degişlidir:

kärhanalaryň ýatyrylmagy ýa-da işiniň bes edilmegi, işgär sanynyň ýa-da wezipe sanawynyň gysgaldylmagy bilen bagly iş ýerini ýitiren adamlar;

medisina anyklaýyşynyň netijenasyna laýyklykda, saglyk ýagdaýy gulluk wezipelerini ýerine ýetirmäge päsgel bermeyän, öz saglygyna we beýleki raýatlaryň zähmetine howp salmaýan maýyplygy bolan adamlar;

radiasiýa heläkçiliginiň netijesinden ejir çeken adamlar;

maşgalada ýeke-täk ekleýji bolup duran adamlar;

ilkinji gezek iş gözleýän ýetim çagalar;

bir ýa-da ondan köp kämillik ýaşyna ýetmedik çagany ýeke terbiýeleýän ene-atalar ýa-da olaryň ornuny tutýan adamlar.

Raýatlaryň bu toparlaryna aýratyn halatlarda welaýatlaryň, welaýat hukukly şäherleriň, etraplaryň we etrap hukukly şäherleriň häkimliklerinde döredilen Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek meselelerine seredýän toparlaryň çykaran karary esasynda maddy ýagdaýy has pes maşgaladan bolan raýatlaryň beýleki toparlary hem goşulyp bilner.

II. Paýy kesgitlemegiň we bellemegiň tertibi

4. Paý belleniýän iş berijileriň sanawy we paýa degişli edilen iş orunlarynyň sany (göterimi) her ýylda döwlet statistika edaralarynyň berýän iş berijileriň we olarda bar bolan sanaw boýunça işgärleriň sany baradaky maglumatlary esasynda welaýatlaryň we welaýat hukukly şäherleriň häkimleriniň kararlary bilen ýanwar aýynyň 31-inden gijä galman tassyklanýar hem-de etraplaryň, etrap hukukly şäherleriň häkimlikleriniň üsti arkaly dahylly iş berijileriň we beýleki guramalaryň dykgatyna ýetirilýär.

5. Paý bellemek hasabat ýylyň başyna sanaw boýunça işgärleriniň sany 15 adamdan ýokary bolan iş berijilere degişlidir. İş berijä bellenen paý bir senenama ýyly üçin hereket edýär. İş berijiler tarapyndan işe öň kabul edilen durmuş goraglylygyna mätäç raýatlar hem paýyň hasabyna işe kabul edilen hasaplanylýar.

6. Paýyň möçberi sebitiň zähmet bazarynda emele gelen ýagdaýdan we iş berijiniň işiniň aýratynlyklaryndan ugur alyp sanaw boýunça işgärleriniň sanynyň 2 göteriminden 5 göterimine çenli möçberde, bitin sanlarda belleniýär.

Paý bellenende onuň çäklerinde zähmet şertlerini göz önünde tutmak bilen maýyplygy bolan adamlary işe ýerleşdirmek üçin iş ýerleriň sany kesgitlenýär we bu sanaw boýunça işgärleriniň sany 50 adamdan geçýän iş berijilere 2 göterim möçberinde belleniýär.

7. Eger iş beriji maýyplaryň jemgyýetçilik birleşikleriniň ýolbaşçy we telekeçilik işini amala aşyrýan edaralary bolup durýan bolsa, maýyplygy bolan adamlaryň işe kabul edilmegi boýunça paý olara degişli däldir.

III. Durmuş goraglylygyna mätäç raýatlaryň iş bilen üpjün edilmegine iş berijileriň gatnaşmagy

8. İş berijiler paýa degişli edilen iş orunlaryna iş üpjünçilik edaralarynyň işe ýollaýyş haty resmileşdirilip berlen, durmuş goraglylygyna mätäç raýatlary işe kabul edýärler. Maýyplygy bolan adamlary işe ýerleşdirmek üçin paý bellenen iş berijiler degişli iş orunlaryny maýyplar üçin enjamlaşdyrýarlar ýa-da olar üçin täze iş orunlaryny öz serişdeleriniň ýa-da Türkmenistanyň kanunçylygynda gadagan edilmedik beýleki serişdeleriň hasabyna döredýärler.

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrligi iş berijilere maýyplygy bolan adamlar üçin iş ýerlerini enjamlaşdyrmakda we olar üçin täze iş ýerlerini döretmekde zerur maglumatlary we usuly kömekleri berýär.

9. İş berijiler:

bellenen paýa laýyklykda iş orunlaryny kesgitlep, olaryň maglumatlaryny (wezipäniň, käriň ady, işçileriň hünärleriniň, gullukçylaryň wezipeleriniň döwlet klassifikatory boýunça kody, zähmete hak tölemegiň ulgamy, aýlyk zähmet hakynyň möçberi we beýlekiler) paý bellenen gününden başlap 15 günden gijä galman ýerleşýän ýeri boýunça etrabyň, etrap hukukly şäheriň häkimliklerinde döredilen Durmuş goraglylygyna aýratyn mätäçlik çekýän we zähmet bazarynda

deň şertlerde bäsleşige ukypsyz raýatlary işe ýerleşdirmek meselelerine seredýän topara hem-de zähmet we ilatyň iş bilen üpjünçiligi bölümüne maglumat berýärler;

paýa laýyklykda adamlaryň işe kabul edilişi barada Türkmenistanyň Statistika barada döwlet komiteti bilen ylalaşyp, Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi tarapyndan bellenen tertibe laýyklykda hasabat berýärler;

iş orunlarynyň sanynyň, işiniň ugrunyň üýtgemegi bolup geçende, şeýle hem paýa laýyklykda işe kabul edilen işgär işden boşanda bu barada degişli çözgüdiň kabul edilen gününden başlap 10 günden gijä galman ýerleşýän ýeri boýunça etrabyň, etrap hukukly şäheriň zähmet we ilatyň iş bilen üpjünçiligi bölümüne maglumat berýärler.

IV. Jemleyji düzgünler

10. Şu Düzgünnamanyň talaplarynyň ýerine ýetirilmezligi ýa-da talaba laýyk ýerine ýetirilmezligi üçin degişli taraplar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda jogapkärçilik çekýärler.